

T 152737

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสถานภาพขององค์ความรู้ด้านการเผยแพร่วรรณกรรม โดยศึกษาประเด็นของการวิจัย กรอบแนวคิดและทฤษฎี ระเบียบวิธีวิจัย และข้อค้นพบที่นำมาสู่องค์ความรู้ด้านการเผยแพร่วรรณกรรม จากวิทยานิพนธ์จำนวน 78 เล่ม ที่ทำขึ้นระหว่างปี พ.ศ.2524-2545 ในสาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ จาก 4 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษวิจัย พบว่า

1) ประเด็นที่มีการศึกษามากที่สุด คือ ผลของวรรณกรรมที่มีต่อผู้รับสาร รองลงมา ได้แก่ การดูทั้งกระบวนการเผยแพร่วรรณกรรม ผู้รับสาร ช่องทางการสื่อสาร ผู้ส่งสาร และเนื้อหาสารหรือตัววรรณกรรม ตามลำดับ

2) แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้มากที่สุด คือ ทฤษฎีการเผยแพร่วรรณกรรม รองลงมา ได้แก่ กลุ่มทฤษฎีเกี่ยวกับผลกระทบของการสื่อสารต่อผู้รับสาร และกลุ่มแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผู้รับสาร ตามลำดับ

3) ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้มากที่สุด คือ การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาเป็นประชาชนทั่วไปมากที่สุด โดยเฉพาะเกษตรกรและประชาชนในกรุงเทพฯ การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาใช้การสุ่มแบบทราบดีค่าความน่าจะเป็นมากที่สุด โดยเฉพาะการใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน และเทคนิคที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงอ้างอิงมากที่สุด

4) ข้อค้นพบที่นำมาสู่องค์ความรู้ด้านการเผยแพร่วรรณกรรม .ยังอยู่ในสภาวะการย่ำหรือยืนยันท้องค้นพบเดิม ตามทฤษฎีการเผยแพร่วรรณกรรมของโรเจอร์ส ส่วนใหญ่เน้นศึกษาพฤติกรรมการยอมรับวรรณกรรมของผู้รับสาร โดยมุ่งไปที่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ โดยเฉพาะการเปิดรับข่าวสาร กับการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมของผู้รับสาร

This Documentary Research was aimed at investigating the progression of knowledge on "Diffusion of Innovations" by considering the areas of study , theoretical frameworks , research methodologies as well as major findings in 78 theses leading to the knowledge on "Diffusion of Innovations" during 1981-2002 in Development Communication Programme from 4 graduate schools : Chulalongkorn University , Thammasart University , Dhurakitbundit University and Kasetsart University. The research instrument was coding sheets. Data analysis was undertaken through quantitative and qualitative methods.

Results were concluded as following :

1) Theses were highly done in the following studied areas consisted of consequences of innovation , diffusion of innovation process , receiver , communication channels , source (change agent) , and message (innovation) respectively.

2) Diffusion of innovations theory was mostly used as a theoretical framework.

3) The survey research was highly chosen as a research methodology. Questionnaire required as a major research instrument. Most studied theses sampled from people in general especially farmers and people in Bangkok and employed probability sampling technique especially multi-stage sampling. In addition ,most of them employed inferential statistics to analyse data.

4) The major findings still supported Rogers' Diffusion of Innovations. A number of them heavily emphasized the receiver's innovation-adoption behavior by focusing on the correlation among the variables ,especially media consumption , knowledge , attitude and behavior change.